

**ВИЛИЈАМ
ШЕКСПИР**

ХАМЛЕТ

Превели с енглеског
Живојин Симић и Сима Пандуровић

■ Laguna ■

Наслов оригинала

William Shakespeare

НАМЛЕТ

Translation copyright © српског издања 2024, ЛАГУНА

ХАМЛЕТ

Дански краљевић

ЛИЦА

КЛАУДИЈЕ, дански краљ

ГЕРТРУДА, краљица данска, мати Хамлетова

ХАМЛЕТ, син пређашњег, а синовац данашњег краља

ПОЛОНИЈЕ, велики доглавник

ЛАЕРТ, Полонијев син

ОФЕЛИЈА, Полонијева кћи

ХОРАЦИО, Хамлетов пријатељ

ВОЛТИМАНД

КОРНЕЛИЈЕ

РОЗЕНКРАНЦ

ГИЛДЕНСТЕРН

}
}
}
}

дворани

ОЗРИК, дворанин

ДРУГИ дворанин

СВЕШТЕНИК

МАРЦЕЛО

БЕРНАРДО

}
}
официри

ФРАНЦИСКО, војник

РЕЈНАЛДО, слуга Полонијев

НОРВЕШКИ КАПЕТАН

ЕНГЛЕСКИ ПОКЛИСАРИ

ДУХ оца Хамлетова

ФОРТИНБРАС, норвешки краљевић

Господа, госпође, официри, војници, глумци, две бу-
дале, гробари, морнари, гласници и пратња.

Место радње:

Догађа се у Елсинору.

ПРВИ ЧИН

СЦЕНА ПРВА

Елсинор. Тераса пред замком.

(Франциско, на сѝражи. Прилази му Бернардо.)

БЕРНАРДО: Ко иде?

ФРАНЦИСКО: Не; ти мени одговарај.

Стој! Реци ко си.

БЕРНАРДО: Нека живи краљ!¹

ФРАНЦИСКО: Бернардо?

БЕРНАРДО: Он главом.

ФРАНЦИСКО: Тачно дођосте у свој сат.

БЕРНАРДО: Малочас поноћ изди баш.

Идите, Франциско, на спавање сад.

ФРАНЦИСКО: На одмени вам хвала велика.

Хладноћа је страшна, леди ми се срж.

БЕРНАРДО: Је ли на стражи мирно било све?

¹ Лозинка.

ФРАНЦИСКО: Ни миш не шушну.

БЕРНАРДО: Добро. Лаку ноћ!

А Хорација сретнеш ли с Марцелом,
другове ми на стражи – нек пожуре.

ФРАНЦИСКО: Ја мислим да их чујем. – Стој! Ко иде?

(Улазе Хорацио и Марцело.)

ХОРАЦИО: Пријатељи ове земље.

МАРЦЕЛО: Поданици данског краља.

ФРАНЦИСКО: Бог вам дао добру ноћ.

МАРЦЕЛО: Збогом, војничке добри. Ко те смени?

ФРАНЦИСКО: Бернардо је на мом месту. Добру ноћ.

(Оде.)

МАРЦЕЛО: О-хој, Бернардо!

БЕРНАРДО: Је л' то Хорацио?

ХОРАЦИО: Један део његов.²

БЕРНАРДО: Добро сте нам дошли,

Хорацио и добри Марцело.

МАРЦЕЛО: Да ли се оно опет јављало ноћас?

БЕРНАРДО: Ја нисам ништа видео.

МАРЦЕЛО: Хорацио вели да је то тек само

визија наша, а не да да га свлада
вера у ово страшно привиђење,
које смо двапут видели. Зато сам га
позво да ноћас с нама стражари;
па дође л' опет она појава –
да призна да нас нису варале
рођене очи, и да је ослови.

ХОРАЦИО: Но хајд, хајд! Ал' то се неће јавити.

² Хорацио каже ово или зато што је, у помрчини у којој је једва видљив, пружио руку Бернарду, или зато што је сав згрчен од зиме.

БЕРНАРДО: Седите мало, и допустите
да опет на ваше уши насрнем,
што су се тако утврдиле против
приче нам о том што смо видели
две ноћи већ.

ХОРАЦИО: Но добро. Поседајмо,
па нек нам Бернардо прича.

БЕРНАРДО: Прошлу ноћ,
кад она звезда, западно од пола,
пређе пут, да неба осветли овај крај
где сада сија, Марцело и ја –
на сату је баш један избило...

МАРЦЕЛО: Мир! Стани! Гледај, опет долази!
(Улази Дух.)

БЕРНАРДО: Изгледом исти кò покојни краљ.

МАРЦЕЛО: Хорацио, ви сте учен;³ ословите га!

БЕРНАРДО: Није л' исти краљ? Гледај га, Хорацио.

ХОРАЦИО: Потпуно налик. То ме прожима
чуђењем и страхом.

БЕРНАРДО: Као да би хтео
да ословљен буде.⁴

МАРЦЕЛО: Питај га, Хорацио.

ХОРАЦИО: Ко си ти што ово дода ноћи крадеш
да узмеш лепо облик јуначки,
у ком сахрањено величанство Данске
иђаше некад? Небом те преклињем!
Реци!

³ Хорацио је доведен из предострожности, јер се веровало да се духови могу истерати или отерати само формулама на латинском језику, и да је стога за учене људе безопасно да разговарају с њима.

⁴ Веровало се да дух не може проговорити док га прво неко не ослочи.

МАРЦЕЛО: Увређен је.

БЕРНАРДО: Гле, одлази гордо!

ХОРАЦИО: Стани! Говори! Реци – заповедам!

(Дух одлази.)

МАРЦЕЛО: Оде и не хте да одговори.

БЕРНАРДО: Но, Хорацио? Бледи сте, дршћете?

Зар то није нешто више но маштање?

Шта мислите о том?

ХОРАЦИО: Тако ми господа,

то веровати не бих могао

без истините, чулне сведоџбе

сопствених својих очију.

МАРЦЕЛО: Зар није

баш исти краљ?

ХОРАЦИО: Кô што си ти баш ти.

Баш таква беше ратна опрема

коју је имао кад се борио

са славољубивим краљем норвешким.

Тако се једном намргоди кад је

у гневној свађи о лед ударио

Пољака са санки. – Чудновато!

МАРЦЕЛО: Двапут већ тако, у глуво доба све,

он прође страже ратничким кораком.

ХОРАЦИО: Ја не знам шта ово све може да значи;

ал' држим, по општем схватању, да то

држави нашој чудан преврат неки предсказује.

МАРЦЕЛО: Добро. Поседајте сад,

па онај који зна нека ми каже

што овом строгом, вечно будном стражом

по сву ноћ муче наше поданике?

Што топове тучне лију с дана на дан,

и ратну опрему купују на страни?
Што тол'ка хитња у градњи бродова,
да тешки рад тај недељу не дели
од седмице? Шта то тако блиско прети,
те ова журба од ноћи и дана
сараднике прави? Ко би ме могао
обавестити о том?

ХОРАЦИО: Могу ја.

Тако се бар шапће: наш покојни краљ,
чија нам се сад баш појавила сен,
био је – то знате – на борбу изазван
од Фортинбраса, краља норвешког,
кога горда завист на то подстаче.
У борби тој наш Хамлет јуначки –
тако га овај земни назва свет –
убије тога Фортинбраса. Овај
запечаћеним једним уговором,
и овереним на начин витешки,
победнику даде, сем живота свог,
све земље којима беше владао.
У ту сврху⁵ је подједнак удео
заложио био и наш краљ; а то би
у наслеђе пало Фортинбрасу да је
он победник био, као што је опет
тим уговором, чланом наведеним,
удео његов припо Хамлету.
Сад, пријатељу, млади Фортинбрас,
врео и страсти пун необуздане,
по брдима је којекуд норвешким

⁵ То јест, за награду победнику.

скупио руљу дрских разбојника,
што су за комад хлеба готови
на свако смело, храбро предузеће.
А све то треба (држава то зна)
да опет од нас силом, принудом
поврати земље поменуте већ,
што отац његов изгуби. И то
главни је, држим, повод нашој спреми,
разлог свих наших стража, главни смер
те журбе, узбуне у земљи нашој.

БЕРНАРДО: Ја мислим није друкчије но тако.

Отуда, можда, и тај страшни лик
оружан иде кроз наше страже,
толико сличан краљу, који беше
и јесте повод ових ратова.

ХОРАЦИО: Трунка је то само, да духа смути вид.

У славној, силној римској држави,
пред сами п'ад баш свемоћног Цезара,
отворише се гробови; мртвачи
у покровима кричаху, јецаху
по улицама Рима; јавише се
комете репа ватренога, па роса
од крви, а на сунцу несреће.

А влажна звезда,⁶ под чијим упливом
стоји све царство бога Нептуна,⁷
помрча као о свом суђен-дану.

Претече сличне страшних догађаја,
и гласнике што судби претходе,

⁶ Влажна звезда је Месец.

⁷ Нептун је римски бог мора.

и прологе несрећи што иде,
показали су и земља и небо
завичају нашем и нашим људима.

(Враћа се Дух.)

Ах, тихо! Гледај: опет долази.
Стаћу му на пут, ма ме смождио. –
Аветињо, стани! Ако имаш звука,
или ако се гласом служиш ти,
говори ми!

Треба л' ма какво добро чинити
да ти олакша, а мени спаса да,
ти проговори!

Знаш ли да твоја земља судбу своју
сазнањем каквим може издећи,
говори!

Ил' ако си наслаго за живота
отета блага у утроби земље,
рад чег се, кажу, ви дуси дижете
често из мртвих, проговори о том!
Стој, и говори!

(Петшао кукурекне.)

Држи га, Марцело!

МАРЦЕЛО: Хоћу ли да га копљем ударим?

ХОРАЦИО: Неће л' да стане, ти га удари!

БЕРНАРДО: Ево га овде сад!

ХОРАЦИО: Сад овде!

МАРЦЕЛО: Оде!

(Духа несћане.)

Увредисмо га пружајући пример
насиља, а он је тако достојанствен!

Јер он је, као ваздух, неповредан.

Наш промашен удар ругање је злобно.

БЕРНАРДО: Хтеде рећи нешто кад петао кукурекну.

ХОРАЦИО: Па се тад трже, кô неки злочинац

на позив суда. Ја сам слушао

да петао, та труба јутарња,

дигнутим својим грлом оштра звука

буди дневног бога; и на његов знак

из мора, ватре, са земље и из зрака

сви неспокојни, блудни дуси журе

у своје међе. И ту истину

појава ова доказује баш.

МАРЦЕЛО: Ишчезе баш кад петао кукурекну.

Неки још кажу да у време кад се

рођење нашег Спаса светкује,

јутарња птица пева целу ноћ,

а дух ниједан не сме да тумара;

ноћи су здраве без коби планете,

не стреле виле, вештице без чини;

тако је то доба свето, милостиво.

ХОРАЦИО: Слушао сам и ја и нешто верујем.

Ал' погле, јутро у рујном огртачу

гази по роси тог виса источног,

стражарење своје прекинимо сад,

па на мој савет дај да саопштимо

Хамлету младом шта смо видели.

Јер, живота ми мога, овај дух,

нѐм за нас, њему проговориће.

Да л' пристајете да га известимо?

То љубав тражи, а дужност налаже.

МАРЦЕЛО: Учинимо, ја молим; а већ знам
где ћемо јутрос најлакше га наћи.
(Оглазе.)

СЦЕНА ДРУГА

Свечана дворница у замку.

*(Улазе краљ, краљица, Хамлеј, Полоније, Лаерти,
Волтиманд, Корнелије, лордови и йрајнџа.)*

КРАЉ: Мада је спомен на смрт драгог брата
Хамлета свеж још, те нам приличи
да су нам срца тугом погружена,
а краљевина цела да нам се
у једно чело бола набере
ипак је разум природу тол'ко свладо
да с разложном тугом мислимо и на њ,
ал' уједно се сећамо и себе.
Стог снаху нам негда, а сад краљицу,
јуначке земље наше наследницу
ко с пораженом неком радошћу,
с веселим једним, једним сузним оком,
с клицањем на пратњи, са погребном песмом
на свадби, делећ равно сласт и бол
привенчали смо за себе. Утом
слушасмо ваше боље савете
који нам у тој ствари беху драги.
За све вам хвала. – Сада долази
што ви већ знате: млади Фортинбрас,
потцењујући нашу вредност сву,

ил' мислећ смрћу драгог брата нам
да распад прети нашој држави,
охрабрен сном о својој надмоћности,
не престаде нам слати поруке
тражећ да му се врате земље све
што отац његов са свим правима
у корист храброг брата нам изгуби.
Тол'ко о њему. – А сад о нама
и овом скупу. У овом је ствар:
норвешком краљу, стрицу Фортинбраса,
написали смо писмо – он је слаб
и болан, једва зна шта му синовац
намерава – да га спречи да не иде
овако даље; тим пре што војска та
пописује се сва и допуњава
од поданика његових. И ми
шаљемо хитно вас, Корнелије,
и Волтиманде, вас, кô носиоце
поздрава овог старом Норвегу,
не дајући вам лично даљу власт
за преговоре с краљем но што круг
већ наведених ставова допушта.

Збогом. Нек журба ревност вам похвали.

КОРНЕЛИЈЕ и ВОЛТИМАНД: Бићемо ревносни у
томе и свему.

КРАЉ: Ми не сумњамо. Срдачно вам збогом!

(Волѿиманд и Корнелије излазе.)

А сад, Лаерте, шта је ново с вама?

Споменуште ми неку молбу. Какву?

Ви не можете с молбом праведном
данскоме краљу залуд зборити.

Шта би, Лаерте, могò молити
а да ти и без молбе не бих дао?
Глава са срцем није сроднија
нит устима је рука услужнија
но што је престо Данске оцу твом.
Шта си, Лаерте, хтео?

ЛАЕРТ: Господару,
ваш допуст да се у Француску вратим.
Отуд сам у Данску радо дошао,
по дужности, на ваше крунисање;
ал' сад, признајем, извршив дужност ту,
жеље ми и мисли чезну за Француском.
Ваш милостив допуст молим понизно.

КРАЉ: Пристаје ли отац? Шта вели Полоније?

ПОЛОНИЈЕ: Мој краљу, он ми спору дозволу
ревносном прошњом отрже; и најзад,
безвољним пристанком жељу му потврдих.
Дајте му, молим, дозволу, нек иде.

КРАЉ: Избери, Лаерте, час; време је твоје,
па што знаш боље, ти га искористи!
– А сад, синовче, сине, Хамлете...

ХАМЛЕТ (*за себе*): Синовац, не син, неприродни оче.

КРАЉ: Зашто сте увек у тим облацима?

ХАМЛЕТ: Не, краљу, ја сам одвише на сунцу.

КРАЉИЦА: Хамлете добри, промени мрачни лик,
па гледај на краља као пријатељ.
Немој непрестано оборена ока
тражити дичног оца по прабини.
Ти знаш: општа ствар је да све живо мре
кроз природу у вечност прелазећ.

ХАМЛЕТ: Да, госпо; општа ствар.

КРАЉИЦА: Па кад је то,
што теби тако чудна изгледа?

ХАМЛЕТ: Изгледа, госпо? Не, него баш јесте.

Ја не знам шта то значи „изгледа“.
Не приказују ме, добра мајко, верно
ни мој огртач црни; нити ова
уобичајена свечана црнина,
ни стегнутог даха ветровит уздисај,
не – нит у оку потоци од суза,
нити утучен изглед лица мог
са свима начинима, облицима туге.
То све, доиста, само изгледа,
јер све би то се могло глумити.
Ал' у мени је нешто изван глуме;
све ово је само рухо, опрема туге.

КРАЉ: Нежно је то и похвално у вашој
природи, Хамлете, што ви оцу свом
жалости овај одајете дуг.

Ал' морате знати да ваш отац свог
изгуби оца, овај, опет, свог;
и наследник је дужан неко време
по обавези синовој пазити
посмртну жалост. Али истрајати
тврдоглаво у тузи, то је пут
безбожног упорства и немушки бол.
То одаје вољу што небу пркоси,
и слабо срце и нестрпљив дух,
и разум врло прост и непросвећен
јер кад се зна да нешто бити мора,
да је обична, најпростија ствар,
што бисмо то у пркосном отпору

узели к срцу? То је грех спрам неба,
грех спрам природе, грех спрам покојника,
лудост за разум, чија стална тема
смрт је отаца, и он опомиње
од првог леша до тог што данас мре:
„То тако мора бити.“ Молим вас,
збаците са себе тај неплодни јад
и сматрајте нас за оца. Јер нека
запамти свет да престолу сте нашем
најближи ви,⁸ не с мање љубави
но што најдражи отац обилује
за сина, ја вас волим. Што се тиче
намере ваше да се вратите
у Витенберг на школе,⁹ томе бисмо
противни били, па вас молимо
покорите се и останите овде
у ока нашег нези, милости –
наш први дворанин, синовац и наш син.
КРАЉИЦА: Немој да твоја мати, Хамлете,
залуду моли; преклињем те, остај
са нама, немој ићи у Витенберг.
ХАМЛЕТ: Слушаћу вас што боље могу, госпо.
КРАЉ: Но то је већ леп, пријатан одговор.
Будите као сами ми у Данској.
Хајдмо, краљице. Овај љубазни,
ненаметнути пристанак Хамлетов

⁸ Ово је велика политичка изјава. Да би се Хамлет помирио са свршеним чином, краљ му нуди престолонаследство.

⁹ Универзитет у Витенбергу основан је 1502. године. То је био Лутеров универзитет. Ово показује да је Хамлет био протестант.

весели моје срце. У част тога
 све здравице што данас пије краљ
 велики топ нек носи у облаке;
 нека се небо на краљев пир одзива
 понављајући земаљски гром. – Хајдмо.

(Сви одлазе, осим Хамлеја.)

ХАМЛЕТ: О да се то чврсто, пречврсто месо стопи,
 у једну росу скопни, раствори се!
 Ил' да вечни није дао закон свој
 против убиства себе! Боже! Боже!
 Што јадан, празан, дљутав, бескористан
 изгледа мени сав рад овог света!
 Гада! О гада! Неоплевљен врт
 то је, где коров, где биље отровно
 и ружно сасвим је овладало њим.
 Да дотле дође! Два месеца тек
 мртав! Ни тол'ко. Ни два! Па још такав
 краљ што на овог личи кô Аполон¹⁰
 на сатира!¹¹ Па спрам мајке моје мио,
 да не би дао ветри небесни
 да одвећ грубо дођу јој до лица.
 Небо и земљо! Што морам да се сећам!
 А она му је била одана,
 кô да је глад јој расла храњењем.
 Па ипак, тек месец... Да ми је не мислити
 на то! – Слабости, твоје је име жена!
 Тек кратки месец, ил' док јој беху још

¹⁰ Аполон је бог мушке лепоте, песништва, музике, речитости и мудрости.

¹¹ Сатир је Бахов пратилац. Он је симбол похотљивости и чулности.

ципеле нове, у којима је леш
мог јадног оца пратила, кô Ниоба¹²
у сузама – па она, она, штâ! –
О боже! Стока без разума па би
жалила дуже. – Она се удаје
за стрица мог, за брата очевог,
мом оцу сличног кô ја Херкулу!¹³
За један месец! Пре но што је со
највлажнијих суза престала да јој гризе
очи црвене и болне од трења –
она се удала! О најподлије
журбе: са таквом хитњом јурити
у родоскрвну постељу! То није,
и не може на добро то изићи. –
Ал’ свисни, срце – морам ћугати!
(Улазе Хорацио, Марцело и Бернардо.)

ХОРАЦИО: Поздрав господству вашем!

ХАМЛЕТ: Мило ми је

што видим да сте добро, Хорацио –
ако се добро сећам?

ХОРАЦИО: Главом он,

мој господару – ваш бедни слуга вазда.

¹² Ниоба је Танталова кћи, а жена тебанског краља Амфиона. Поносита на своју многобројну децу – седам синова и седам кћери – сматрала је себе бољом од богиње Лете, Зевсове жене, која је имала само двоје деце, Аполона и Артемиду. Увређена богиња казни Ниобу: Аполон јој устрељи све синове, а Артемида све кћери. Од великог бола Ниоба се скаменила. Али је њен камени кип и даље продужио да лије сузе материнског бола.

¹³ Хамлет не мисли овде на Херкула као снажног човека – јер би онда себе сматрао слабићем, а он то није био – већ као човека који је очистио свет од многих зала.

ХАМЛЕТ: Не помињите реч слуга; пријатељ
једино је име за мене и вас.

(Рукују се.)

Откуд, Хорацио, ви из Витенберга? –
Марцело?

(Пружи му руку.)

МАРЦЕЛО: Добри господару мој?...

ХАМЛЕТ: Врло ми је мило што вас видим.

(Бернарду.)

Добро вече, господине.

(Поклони се Бернарду.)

Ал' збиља, откуд ви из Витенберга?

(Одводи Хорација у сџирану.)

ХОРАЦИО: Кô беспосличари,
мој кнеже, добри кнеже.

ХАМЛЕТ: Не бих волô

да непријатељ ваш овако каже;
а ни ви ми уво не вређајте тим,
правећ га јемцем ваше сопствене
сведоџбе против самог себе. Знам
да беспосличар нисте. Али каквог
посла имате ви у Елсинору?
Научићемо вас чаше сушити
пре него одете.

ХОРАЦИО: Ја сам, господару,
дошô да видим погреб вашег оца.

ХАМЛЕТ: Молим те, друже, не ругај ми се.

Дошô си, мислим, на свадбу моје мајке?

ХОРАЦИО: Заиста, кнеже, дошло је убрзо.

ХАМЛЕТ: Штедња, Хорацио! На свадбени су сто
хладни колачи даће изнесени.¹⁴

Волео бих више да сам се на небу
с најгрђим својим душманином срео
но што доживех тај дан, Хорацио!
Мој отац! Мени изгледа да видим
свог оца.

ХОРАЦИО: А где, господару мој?

ХАМЛЕТ: У моме умном оку, Хорацио.

ХОРАЦИО: Видех га једном: беше то диван краљ!

ХАМЛЕТ: Био је човек: све у свем узевши,
сличнога више нећу видети.

ХОРАЦИО: Ја мислим да сам га синоћ видео.

ХАМЛЕТ: Видео? Кога?

ХОРАЦИО: Краља, вашег оца.

ХАМЛЕТ: Краља, мог оца?

ХОРАЦИО: Стишајте чуђење
за трен; нек је само уво пажљиво,
док, уз господе ове сведоџбу,
откријем чудо.

ХАМЛЕТ: Говори, тако ти бога!

ХОРАЦИО: Две ноћи устопце ова су господа,
Марцело и Бернардо, стражарећи,
у мртво, пусто доба поноћи
имали овај сусрет. Неки створ
кô отац ваш, од главе до пете сав,
у оклопу се јављао пред њима;
свечаним кораком, тих и достојанствен
прошао је крај њих; трипут је шетао

¹⁴ Био је обичај да се на даћи служе само хладна јестива.

пред уплашеним, згранутим очима
њиховим, не даље но за скиптар свој.
А они, страхом скоро слеђени,
стојаху неми не ословивши га.
У поверењу страшном рекоше ми
то, те ја с њима стражарих трећу ноћ.
И свака им се потврдила реч.
Појава, дође, кô што рекоше,
у облику истом и у исти час.
Знао сам вашег оца; исти он,
ни ове руке нису сличније.

ХАМЛЕТ: Али где је био?

МАРЦЕЛО: На тераси, кнеже, где смо стражарили.

ХАМЛЕТ: Јесте л' га ви ословили?

ХОРАЦИО: Јесам, кнеже,
ал' одговорит не хтеде. Но једном
учини ми се да главу подиже
и крену, кô да хтеде говорити;
ал' тад баш јутарњи петô кукурекну;
и на тај глас он хитро умаче,
те нам се тако изгуби из вида.

ХАМЛЕТ: То је врло чудно.

ХОРАЦИО: Као што сам жив,
мој уважени кнеже, истина је.
И мислили смо, дужност нам налаже,
да вâс о свему томе обавестимо.

ХАМЛЕТ: Јест, господо, јесте. Али то ме буни...

Јесте л' и ноћас на стражи?

МАРЦЕЛО и БЕРНАРДО: Јесмо, кнеже.

ХАМЛЕТ: У оклопу, велите?

МАРЦЕЛО и БЕРНАРДО: У оклопу, кнеже.

ХАМЛЕТ: Од главе до пете?

МАРЦЕЛО и БЕРНАРДО: Од главе до пете, кнеже.

ХАМЛЕТ: Онда му лице нисте видели?

ХОРАЦИО: О, јесмо, кнеже; визир је подигô.

ХАМЛЕТ: Је ли изгледô намрштен?

ХОРАЦИО: Неки израз

кô више болан него разгневљен.

ХАМЛЕТ: Блед или румен?

ХОРАЦИО: Не, но врло блед.

ХАМЛЕТ: И очи је упро у вас?

ХОРАЦИО: Врло чврсто.

ХАМЛЕТ: Волео бих да сам и ја био ту.

ХОРАЦИО: То би вас јако пренеразило.

ХАМЛЕТ: Врло могуће, врло. – Је л' дуго остао?

ХОРАЦИО: Док избројиш, не одвећ брзо, сто.

МАРЦЕЛО и БЕРНАРДО: Дуже, дуже.

ХОРАЦИО: Кад сам ја га гледô, не.

ХАМЛЕТ: Брада му беше проседа, зар не?

ХОРАЦИО: Беше кô кад га видех за живота,

сребрнастомрка.

ХАМЛЕТ: Ја хоћу да ноћас с вама стражарим,

можда ће се то опет појавити?

ХОРАЦИО: Свакако да хоће.

ХАМЛЕТ: Ако се појави

у облику мог племенитог оца,

ословићу га, ма пакô рикнô сâм

и позвô ме да ћутим. Све вас молим,

ако сте дотад тај привид тајили,

прећутите га неко време још.

И ма шта да се деси довече,

ви разумејте, ал' о том ни реч!

Наградићу вам љубав. Збогом сад.
 На тераси измеђ једанаест и дванаест
 посетићу вас.

СВИ: Наша дужност вашој
 части на служби.

ХАМЛЕТ: Не, но ваша љубав,
 кô моја вама. Збогом пошли.

(Одлазе Хорацио, Марцело и Бернардо.)

Дух мог оца, у оклопу? Не. Није добро све.
 Да подвала није? Што већ није ноћ!
 Ал' дотле, ти, душо, мируј. Зла ће дела
 открити се ма их земља крила цела!
(Оде.)

СЦЕНА ТРЕЋА

Соба у Полонијевој кући.

(Улазе Лаерти и Офелија.)

ЛАЕРТ: Мој пртљак је укрцан. Збогом остај.

Па, сестро, кад ветар буде повољан,
 ил' прилика се пружи – не спавај,
 већ јави што о себи.

ОФЕЛИЈА: Сумњаш зар?

ЛАЕРТ: А што се тиче Хамлета, његова
 удварања – то сматрај за моду,
 за прохтев крви, ил' кô љубичицу
 у младе дане пролетње природе,
 рану не сталну, слатку ал' не трајну,
 мирис, разоноду једног тренутка,
 ал' ништа више.

ОФЕЛИЈА: Не више но то?

ЛАЕРТ: Сматрај да није више. Јер жив човек
не расте само растом или телом
већ у том спољном храму шири се
и унутрашња служба разума
и душе. Он те можда воли сад,
и никаква мрља или лаж не прља
његову добру вољу. Али се мораш
дојати, кад му одмериш величину,
да његова воља није његова.
Јер он је већ рођења свога роб.
Он не може, као неугледни људи,
да свој избор има. Од избора тог
зависи снага, безбедност државе.
Зато је његов избор ограничен
пристанком или гласом оног тела
ком је он глава. Па каже л' да те воли,
ти буди мудра и веруј толико
колико, због ранга или места свог,
он делом може речи да зајемчи,
а то је управо општим гласом Данске.
Па одмери шта би губила твоја част
ако му с одвише вере слушаш реч,
ил' изгубиш срце, чедности откријеш благо
пред необузданим наваљивањима.
Чувај се, Офелија, сестро драга, тог.
У позадини љубави остани,
ван нишана и опасности страсти.
Најтврђа је дева распикућа ако
лепоту своју месецу открива.
Ни врлина неће клевети измаћи!

Пролећни пород често гризе црв
пре отворених пупољака још;
а у јутарњој роси младости
заразни је отров најопаснији.
Зато знај да нас страх најбоље штити
а младост ће често против себе бити.

ОФЕЛИЈА: Чуваћу вредност тог доброг савета
кô стражу срца свог. Ал', добри брате,
немој, кô какав безбожни свештеник,
трновит пут ми к небу показиват,
док сâм кô дрзак, надут распусник
корачаш грешном стазом задовољства
а не хајеш за своју проповед.

ЛАЕРТ: За мене се не бој. – Дуго се задржавам.

– Ал' ево оца мог где долази.

(Долази Полоније.)

Благослов двострук двострука је милост.
Срећна коб ми пружа опроштај још један.

ПОЛОНИЈЕ: Зар још сте ту, Лаерте? Срамота!

Хајд на брод!

Ветар на рамену седи једру твом.

Чекају те. С тобом благослов је мој!

Па ово мало савета упиши

у сећање. Не дај мисли језика,

ни дѣла каквој мисли незгодној.

Дружеван буди, ал' никада прост;

кад пријатеља имаш опробана,

челичном алком за срце га вежи;

ал' стиском руке не жуљи свој длан

са сваким новим, жутокљуним другом.

Клони се кавге; ал' дође ли баш,